

Sygn. akt IV U 515/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2015r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR Beata Bury</i>
Protokolant:	<i>Magdalena Zajęc</i>

po rozpoznaniu w dniu **16 listopada 2015r. w Rzeszowie**

sprawy z wniosku **Z. B.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentowanemu przez Oddział (...) w R.**

przy udziale

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek odwołania **Z. B.**

od decyzji **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentowanego przez Oddział (...) w R.**

z dnia 13 sierpnia 2015 r. znak (...)

I. **zmienia zaskarżoną decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentowanego przez Oddział (...) w R. z dnia 13 sierpnia 2015 r. znak (...) w ten sposób, że ustala, iż zdarzenie, jakiemu uległ wnioskodawca Z. B. w dniu 6 lipca 2015r., jest wypadkiem przy pracy rolniczej,**

II. **roszczenie wnioskodawcy o jednorazowe odszkodowanie przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu.**

Sygn. akt IV U 515/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 listopada 2015 roku

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2015 r. znak: (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentowany przez Oddział (...) w R., na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., nr 50, poz. 291 z późn. zm. - tekst jedn.), odmówił wnioskodawcy Z. B. prawa do jednorazowego odszkodowania.

W uzasadnieniu powyższej decyzji podał, że zgodnie z art. 11 ust. 1 w/w ustawy za wypadek przy pracy rolniczej uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności. Wskazał, że zdarzenie z dnia 6 lipca 2015 r. nie pozostaje w związku z pracą w gospodarstwie rolnym, w związku z czym, należało odmówić skarżącemu prawa do jednorazowego odszkodowania.

W dniu 10 września 2015 r. odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca Z. B., domagając się przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż jego praca polegająca na obcinaniu żywopłotu, podczas której doznał złamania podudzia lewego, stanowiła czynności pielęgnacyjne wykonywane na terenie nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego. Praca ta miała związek z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, ponieważ bez niej obiekty wchodzące w jego skład mogłyby stanowić zagrożenie dla użytkowników – żywopłot rozrósł się i zaczął zagrażać bezpieczeństwu osób przebywających na terenie gospodarstwa, sąsiadów oraz uniemożliwiał dojazd do niego maszyn rolniczych. Do zdarzenia doszło na działce wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego. Podniósł, iż za czynności zwykle wykonywane w jego gospodarstwie rolnym należy uznać wszelkie prace osobiste mające na celu utrzymanie należytego, niepogorszonego stanu składników tegoż gospodarstwa i ich naprawę, aby mogły służyć zgodnie z przeznaczeniem i nie stanowić niebezpieczeństwa dla rolnika i domowników oraz osób trzecich.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentowany przez Oddział (...) w R. wniósł o oddalenie odwołania w całości.

W uzasadnieniu przedmiotowej odpowiedzi organ rentowy podał, że zdarzenie z dnia 6 lipca 2015 r., podczas którego wnioskodawca doznał urazu, nastąpiło w trakcie czynności niezwiązanych z prowadzeniem działalności rolniczej. Nie może być bowiem uznane za działalność rolniczą przycinanie żywopłotu w celach pielęgnacyjnych jako nie wpisujące się w ciąg produkcji rolniczej w gospodarstwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. B. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z mocy ustawy od dnia 8 stycznia 1998 r. Wnioskodawca prowadzi gospodarstwo rolne o pow. 2,37 ha fizycznych, tj. 0,64 ha przeliczeniowego. Gospodarstwo mieści się na terenie miejscowości K. i w Ł. - składa się z dwóch części: pierwsza z nich to działka w Ł., a druga jest położona w K. (las i łąki). W Ł. na działce jest postawiony dom, obora i stodoła i tam wnioskodawca hoduje kury i króliki. Do tego jest sad z drzewami owocowymi typu jabłonie, grusze, śliwy oraz uprawa popularnych warzyw. Na terenie tej działki – przy ogrodzeniu znajduje się żywopłot. W dniu 6 lipca 2015 r., około godz. 19.00, wnioskodawca zajmował się obcinaniem tego żywopłotu. W tym celu używał drabiny. Żywopłot rozrósł się i zaczął przeszkadzać drzewom owocowym, które znajdują się na działce. Dodatkowo zachodził na drogę – przejście, przeznaczone raczej dla pieszych, choć zdarzało się, że poruszały się po nim również pojazdy, w tym ciągnik rolniczy. W trakcie czynności spadł i doznał złamania trójkostkowego podudzia prawego. Po upadku wnioskodawca udał się do lekarza – SP ZOZ w L. (zawiozła go żona), gdzie stwierdzono złamanie trójkostkowe podudzia prawego. Świadkiem zdarzenia byli: J. G. i D. S.. Obok żywopłotu biegnie droga/przejście należące do wnioskodawcy – z reguły odbywa się tam ruch pieszy, choć zdarzyło się, że sąsiad przejeżdżał przez nie ciągnikiem. Żywopłot przerośnięty uniemożliwiałby lub utrudniał to przejście lub przejazd.

Organ rentowy sporządził protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej. Ostatecznie zdarzenie nie zostało uznane za wypadek przy pracy rolniczej ze względu na brak związku z pracą w gospodarstwie rolnym.

Powyższe stwierdzenia stały się podstawą wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji

(dowód: akta zasiłkowe wnioskodawcy, zeznania wnioskodawcy Z. B. – k. 16)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy Z. B., jako spójne i zgodne z materiałem dowodowym przedstawionym przez organ rentowy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., nr 50, poz. 291 z późn. zm. - tekst jedn.) za wypadek przy pracy rolniczej uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności:

- 1) na terenie gospodarstwa rolnego, które ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje, albo na terenie gospodarstwa domowego bezpośrednio związanego z tym gospodarstwem rolnym lub
- 2) w drodze ubezpieczonego z mieszkania do gospodarstwa rolnego, o którym mowa w pkt 1, albo w drodze powrotnej, lub
- 3) podczas wykonywania poza terenem gospodarstwa rolnego, o którym mowa w pkt 1, zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo w związku z wykonywaniem tych czynności, lub
- 4) w drodze do miejsca wykonywania czynności, o których mowa w pkt 3, albo w drodze powrotnej.

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

W przedmiotowej sprawie rozważenia wymaga związek podejmowanych przez wnioskodawcę Z. B. czynności z prowadzeniem działalności rolniczej.

Należy zauważyć, iż definicja wypadku przy pracy rolniczej jest definicją szczególną, albowiem ryzyko wypadku zostało powiązane ze specyfiką zawodu rolnika oraz działalności zarobkowej w rolnictwie, a także z innym niż w ubezpieczeniu społecznym pracowników ukształtowaniem zakresu ochrony ubezpieczeniowej. Zwrot ustawowy "przy pracy rolniczej" jest tu definiowany przez czasowy, miejscowy, ale przede wszystkim funkcjonalny (celowy) związek zdarzeń z działalnością rolniczą (por. wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 373/02). Przyjmuje się, iż prowadzenie działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oznacza prowadzenie na własny rachunek przez posiadacza gospodarstwa rolnego działalności zawodowej, związanej z gospodarstwem, stałej i osobistej oraz mającej charakter wykonywania pracy lub innych czynności wiążących się z jego prowadzeniem (por. wyrok SN z dnia 29 września 2005 r., I UK 16/05). Chodzi tutaj o czynności związane tak ściśle z gospodarowaniem, że bez nich gospodarstwo nie mogłoby funkcjonować prawidłowo i zgodnie z wymogami postępu (por. wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2002 r., II UKN 555/01).

W przedmiotowej sprawie praca wnioskodawcy Z. B. polegająca na obcinaniu żywopłotu, podczas której doznał złamania podudzia prawego, stanowiła czynności pielęgnacyjne i ochronne wykonywane na terenie nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego. Praca ta miała związek z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, ponieważ bez niej obiekty wchodzące w jego skład mogłyby stanowić zagrożenie dla użytkowników – żywopłot rozrósł się i zaczął zagrażać bezpieczeństwu osób przebywających na terenie gospodarstwa, sąsiadów, mógł uniemożliwić dojazd i dojście do działki. Dodatkowo zaczął przeszkadzać we wzroście drzew owocowych. Nieuprawniony jest zatem pogląd, że jego obcinanie stanowiło jedynie czynność pielęgnacyjną, typową dla każdego gospodarstwa.

Zgodnie z orzeczeniami: Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 maja 1999 roku (III AUa 223/99), Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 lipca 1997 roku (III AUa 225/97) oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 grudnia 1995 roku (III AUa 752/95), za czynności zwykle wykonywane w gospodarstwie rolnym należy uznać wszelkie prace

osobiste mające na celu utrzymanie należytego, niepogorszonego stanu składników tegoż gospodarstwa i ich naprawę, aby mogły służyć zgodnie z przeznaczeniem i nie stanowić niebezpieczeństwa dla rolnika i domowników. Obecnie chodzi o czynności wynikające w sposób naturalny i celowy z potrzeb danego gospodarstwa rolnego, niezbędne w konkretnej sytuacji do prowadzenia określonej działalności rolniczej (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 7 marca 1995 r., III Aur 99/95). Niewątpliwie czynności wnioskodawcy nie można uznać za niezwiązane z prowadzeniem działalności rolniczej.

Na marginesie wskazać należy, że decyzja organu rentowego jest lakoniczna i nie zawiera żadnego merytorycznego uzasadnienia – poza przytoczeniem przepisów prawa, co w istocie utrudniało wnioskodawcy odniesienie się do jej treści i sformułowanie zarzutów. Dopiero bowiem w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał na motywy zaskarżonej decyzji, czyniąc to jednak nadal w sposób oszczędny i mało konkretny.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC, należało zmienić zaskarżoną decyzję, a roszczenie o jednorazowe odszkodowanie przekazać organowi rentowemu celem dalszego procedowania.